USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudce Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské nám. 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2023, č. j. OAM-455/ZA-ZA11-VL13-R2-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2023, č. j. 13 Az 3/2023 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 1. 2023, č. j. OAM-455/ZA-ZA11-VL13-R2-202, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto závěru žalobce brojil žalobou k Městskému soudu v Praze, který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Soud odmítl jako nedůvodné obecné žalobní námitky, které jsou v rozporu se skutečnostmi tvrzenými v průběhu správního řízení. Uvedl, že účelem žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha o legalizaci pobytu. Pokud jde o námitku nebezpečí plynoucího ze strany rodiny bývalé přítelkyně, se kterou má žalobce nemanželské dítě, soud uzavřel, že žalobce se ani nepokusil domoci se ochrany u orgánů policie v domovském státě.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[4] V ní uvedl, že v domovské zemi (Uzbekistánu) měl intimní poměr s dívkou, která s ním otěhotněla, což je v rozporu s islámským právem. Otec dívky mu následně hrozil újmou na životě a zdraví. Jelikož je otec této dívky policistou, nemůže se ani obrátit s žádostí o pomoc na místní bezpečnostní složky. Napadený rozsudek tak dle něj nedostatečně zohledňuje absenci „*policejní inspekce*“ a nereaguje na konflikt mezi sekulární politikou státu a náboženskými tradicemi. S ohledem na výše uvedené má důvodně za to, že mu hrozí vážné nebezpečí při návratu do domovské země, neboť se v minulosti dopustil jednání odporujícímu islámským zákonům.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření setrval na důvodnosti a správnosti své argumentace uvedené v napadeném rozhodnutí, které ostatně přitakal i městský soud v napadeném rozsudku; navrhl proto zamítnutí podané kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační soud úvodem připomíná, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční; je tedy vyjma případů taxativně uvedených v § 109 odst. 4 s. ř. s. uplatněnými důvody kasační stížnosti vázán. Proto obsah a kvalita kasační stížnosti v podstatě předurčují obsah rozhodnutí soudu. Kasační bod je způsobilý k projednání v té míře obecnosti, ve které byl formulován. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu. Uplatní-li proto stěžovatel obecnou námitku, může se jí soud zabývat toliko v mezích její obecnosti (rozsudky NSS ze dne 14. 8. 2019, čj. 8 As 153/2019 - 39, nebo ze dne 13. 9. 2017, čj. 7 As 208/2017 - 20, a rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[7] Je na stěžovateli, aby upřesnil každý důvod, o který opírá svou kasační stížnost, a to po stránce právní i skutkové. Řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě, ale je samostatným řízením o mimořádném opravném prostředku za procesní situace, ve které řízení před krajským (městským) soudem již bylo pravomocně skončeno. Nejvyšší správní soud přezkoumává rozhodnutí a postup krajského (městského) soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012 - 351, odst. 140 a judikatura tam citovaná).

[8] V tomto ohledu je však kasační stížnost (včetně jejího doplnění, zaslaného k výzvě k odstranění vad dle § 106 odst. 3 s. ř. s.) obecná a na samé hranici projednatelnosti, tedy i přípustnosti.

[9] Jakkoliv kasační stížnost je sice přípustná, **je** však **nepřijatelná**.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne

26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení.

[11] O výše uvedené případy se však v nyní souzené věci nejedná.

[12] Předně se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti, kterou stěžovatel vůči rozsudku městského soudu směřuje, neboť namítá nedostatečné vypořádání se s žalobní námitkou neexistence policejní inspekce a rizika plynoucích z náboženských tradic, které porušil. Takovou vadou však rozsudek netrpí; námitka stěžovatele v tomto ohledu představuje jeho nesouhlas se závěry soudu, což však s nepřezkoumatelností nelze zaměňovat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35. Městský soud se v bodech 21 a následujících rozsudku touto námitkou pečlivě zabýval, přičemž v bodech 18 a 19 rozsudku odkázal též na přiléhavou judikaturu. Následně soud zcela správně uzavřel, že žalobce rezignoval na jakékoliv kroky vedoucí k získání pomoci v domovském státě, nic ani nenasvědčuje tomu, že by mu adekvátní pomoc poskytnuta nebyla. Na tom nemění nic ani skutečnost, že otec bývalé přítelkyně stěžovatele je policistou – to samo o sobě není pro posouzení existence systémových záruk ochrany v zemi původu rozhodující.

[13] K tvrzené obavě z návratu do země původu konstatoval NSS např. v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, že obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, ve které se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 - 45, pak NSS uvedl, že za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu v nyní souzené věci však není. Soud zde vhodně poukázal na skutečnost, že přítelkyně stěžovatele otěhotněla již v roce 2006, vyhrožování ze strany jejího otce mělo proběhnout v roce 2007, avšak stěžovatel opustil zemi až na konci roku 2008, kdy vycestoval na základě studijního víza. Městský soud v této souvislosti zcela vhodně odkázal též na rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43, ve kterém vyslovil, že „[i]*nstitut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původ*u“.

[14] Kasační soud zde ve shodě s městským soudem uvádí, že otázkou legalizace pobytu se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zabýval opakovaně; např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 46, uvedl, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. V tomto ohledu lze souhlasit s hodnocením městského soudu, že podání žádosti o azyl je účelové. Ostatně

sám stěžovatel uvedl, že v České republice byl trestně stíhán a odsouzen k trestu 5 let odnětí svobody za těžké ublížení na zdraví. Vzhledem k tomu, že neměl jinou možnost, jak si legalizovat pobyt, tak požádal o azyl. Tuto žádost podal až v situaci, ve které neměl pobytové oprávnění a byl přímo ohrožen správním vyhoštěním, a to vše přibližně až po 13 letech pobytu na území České republiky. Na tyto skutečnosti odkázal již městský soud (např. body 10, 11 a 20 napadeného rozsudku) a ani stěžovatel je v podané kasační stížnosti nijak nesporuje.

[15] S ohledem na shora uvedené skutečnosti kasační soud uzavírá, že městský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu